



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce: **I. V.**
bytem X

zastoupen advokátem Mgr. Lukášem Rapsou
sídlem Štupartská 769/18, Praha 1

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne X, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 5 200 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mg. Lukáše Rapsy, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne X, č. j. X, žalovaná odňala žalobci od 24. 3. 2023 invalidní důchod. Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Mělník (dále jen „OSSZ“) ze dne 9. 2. 2023 totiž míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nadále činí pouze 30 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

2. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal námitky, které žalovaná zamítla v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.
3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

4. Podle žalobce je zarážející odůvodnění posudku, který byl podkladem napadeného rozhodnutí, podle nějž byla ze stanoveného rozpětí míry poklesu pracovní schopnosti 30-35 % zvolena spodní hranice, která již nebyla dále měněna, a podle kterého byl žalobci invalidní důchod původně přiznán z důvodu proklientského přístupu. Tvrzení o 30% poklesu žalobcovy pracovní schopnosti navíc není nijak odůvodněno. Žalobcův zdravotní stav je neměnný a k nejzávažnějšímu omezení se přidaly další méně závažné obtíže. Žalobce poukazuje na lékařskou zprávu z neurologie ze dne 21. 3. 2023 a potvrzení zaměstnavatele ze dne 17. 8. 2023, podle kterého nemůže být žalobce na pracovišti sám. Vždy je potřeba, aby měl k ruce kolegu, který mu v určitých činnostech pomůže.
5. Žalovaná ve vyjádření uvedla, že napadené rozhodnutí je přesvědčivé a reflektuje aktuální lékařské zprávy (včetně zprávy z neurologie, na kterou poukazuje žaloba). Posudek se vyjádřil i k deklarovaným komorbiditám. Úkolem lékařské posudkové služby není prokázat zlepšení zdravotního stavu jedince. Závěry ohledně dopadu zdravotního postižení na pracovní schopnost je oprávněn činit pouze posudkový lékař, případně znalec. Protože žalobce nesouhlasí s medicínským posouzením svého zdravotního stavu, navrhuje žalovaná provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
6. V replice žalobce uvedl, že mu byl invalidní důchod odebrán neoprávněně. Má za to, že mu přitížilo, že je zaměstnán, namísto aby byl bez práce a závislý na sociálních dávkách. Stanovení míry poklesu pracovní schopnosti je značně subjektivní. Žalobcův zdravotní stav je objektivně snadno zjiitelný. Do budoucna se nemůže zlepšit, ba naopak se budou přidávat obtíže spojené s nerovnoměrným zatížením páteře.
7. V průběhu jednání dne 29. 2. 2024, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, žalobce setrval na svém procesním stanovisku.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

8. Soud ze správního spisu zjistil, že žalovaná rozhodnutím ze dne 3. 11. 2020 přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť podle posudku OSSZ ze dne 14. 9. 2020 činila míra poklesu žalobcovy pracovní schopnosti 35 %. Rozhodnutím popsáním v bodu 1 tohoto rozsudku žalovaná žalobci odňala od 24. 3. 2023 invalidní důchod, neboť posudková lékařka OSSZ v posudku ze dne 9. 2. 2023 na základě dokumentace praktické lékařky a profesního dotazníku v nepřítomnosti žalobce dospěla k závěru, že nadále činila míra poklesu jeho pracovní schopnosti jen 30 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označila neurologické postižení – poporodní parézu brachiálního plexu levé horní končetiny horního i dolního typu včetně Hornerovy trias (enophthalmus, ptosa, miosa), tedy zdravotní postižení podle kapitoly VI, položky 8f přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro

účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). V posudku mimo jiné uvedla, že svalová síla paže je částečně zachovalá, žalobce udrží například sklenici (maximálně 0,2 l).

9. Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce námitkami, v nichž nesouhlasil s posouzením svého zdravotního stavu. Přiložil k nim též lékařskou zprávu z neurologie ze dne 21. 3. 2023 (přiložena též k žalobě) a lékařskou zprávu z ortopedie ze dne 22. 3. 2023.
10. Posudková lékařka žalované zpracovala v rámci námitkového řízení na základě posouzení zdravotního stavu, které proběhlo v nepřítomnosti žalobce, posudek ze dne 20. 6. 2023, v němž potvrdila závěr posudkové lékařky OSSZ jak z hlediska rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, tak z hlediska jeho podrážení pod příslušnou kapitolu a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a volby míry poklesu žalobcovy pracovní schopnosti. Za příčinu žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu označila neurologické postižení – paréza brachiálního plexu levé horní končetiny jako následek poporodního poranění, tedy zdravotní postižení podle kapitoly VI, položky 8f přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. U žalobce jsou zachovány nekompletní senzorické funkce a neúčinné motorické funkce, některé denní aktivity vykonává s obtížemi. K tvrzeným přidruženým zdravotním postižením jako bolesti kolenních kloubů a skolióza uvedla, že podle doloženého ortopedického vyšetření v roce 2023 nebylo zjištěno funkční postižení – hybnost bez omezení v kolenních kloubech (bylo doporučeno klouby nepřetěžovat). Posudková lékařka zvolila dolní hranici vyhláškou stanoveného rozpětí poklesu pracovní schopnosti (30-35 %), tj. 30 %.
11. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla žalobcovy námitky a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti o 30 % nejsou splněny podmínky pro trvání invalidity. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 19. 7. 2023.

Posouzení žaloby

12. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je tedy věcně projednatelná. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
13. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
14. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 1. 2. 2024, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členkou posudkové komise byla i neuroložka, která žalobce při jednání komise vyšetřila. Posudková komise dospěla k závěru, že rozhodující příčinou žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je postižení trvalého charakteru vzniklé v rámci monoparézy nedominantní levé horní končetiny se zachovanými nekompletními senzorickými funkcemi a neúčinnými funkcemi, pro které jsou s obtížemi vykonávány i některé denní aktivity. Toto postižení podřadila pod kapitolu VI, položku 8f přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Posudková komise však oproti posudkovým lékařkám zvolila horní hranici stanoveného rozpětí míry poklesu pracovní schopnosti, tj. 35 %.
15. Na základě vyšetření neurologů (zpráva z neurologie ze dne 21. 3. 2023 a vyšetření neuroložkou při jednání komise) totiž nepokládala postižení žalobcovy levé horní končetiny vzniklé vytržením pažní nervové pleteně při porodu za částečné paretické postižení, ale za

těžkou parézu hraničící s plegií. Po funkční stránce jde o úplnou neupotřebitelnost levé horní končetiny. Opakovaně uváděný argument trvající zbytkové funkčnosti s tím, že končetina má částečně zachovanou přidržovací funkci (např. že žalobce udrží skleničku s obsahem dvou decilitrů) je značně pochybný. Při vyšetření neuroložkou při jednání komise byla zjištěna úplná neschopnost úchopů, spastické svalstvo je atrofické, končetina má rozměry paže dítěte raného školního věku, špetku žalobce neprovede, aktivní hybnost v levé horní končetině není možná, funkčně neupotřebitelné je držení v lokti v částečné flexi s nemožností úplného natažení, v oblasti pletence pažního je addukční držení bez možnosti abdukce. V žalobě zmiňované postižení páteře vzniklo v důsledku vadné zátěže a má tendenci k postupnému zhoršování. Zatím se však nejedná o postižení, které by samo o sobě zakládalo dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Postižení kolenních kloubů je posudkově nevýznamné. Žalobce není z neurologického hlediska schopen manipulace ani s lehkými břemeny, není schopen vykonávat práci, při níž je nutná součinnost s levou horní končetinou. Vhodná pro něj není práce v nepříznivých klimatických podmínkách. Přes zjištěnou monoparézu těžkého stupně posudková komise žalobcovo postižení nepodřadila pod položku 8g, protože jde o celoživotní postižení, na které se žalobce adaptoval a postižená končetina není dominantní. Denní aktivity jsou tak ztíženy, nejsou ale podstatně omezeny. Platnost posudku stanovila posudková komise vzhledem k charakteru postižení trvale.

16. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
17. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
18. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst.

3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

19. Posudek ze dne 1. 2. 2024 shora uvedeným požadavkům (úplnosti a přesvědčivosti) dostál. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace, a to včetně zprávy neuroložky ze dne 21. 3. 2023, na kterou žalobce poukazoval v žalobě – proto soud neprováděl touto zprávou dokazování, ostatně byla i součástí správního spisu, kterým se dokazování neprovádí). Při jednání komise žalobce také osobně vyšetřila členka komise – neuroložka. Posudková komise hodnotila žalobcův zdravotní stav komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu VI, položku 8f přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozmezí 30 až 35 %. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti žalobce na horní hranici stanoveného rozmezí, tj. ve výši 35 %. V posudku byl detailně popsán zdravotní stav a podstatná zdravotní postižení, které jsou rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jakož i jejich rozsah. Řádně odůvodněno bylo i zařazení zdravotního postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Nutno navíc zdůraznit, že účastníci závěry posudku, ať již jde o stanovení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu či míru poklesu pracovní schopnosti k datu vydání napadeného rozhodnutí, nikterak nezpochybnili.
20. Soud hodnotil úplnost a přesvědčivost posudku posudkové komise MPSV i ve vztahu k dalším podkladům, z nichž žalovaná vycházela. Po zvážení všech posudků zpracovaných ve věci posouzení pracovního potenciálu žalobce soud dospěl k závěru, že jako nejpersvědčivější, logický a vycházející z nejúplnějších podkladů lze hodnotit právě posudek posudkové komise ze dne 1. 2. 2024. Podstatné je zejména to, že posudkové lékařky uzavřely, že žalobcova levá horní končetina má částečně zchovalou svalovou sílu (např. žalobce udrží skleničku vody obsahující dva decilitry tekutiny) a zbytkovou funkčnost, a že tedy jde o částečné paretické postižení. Tyto závěry posudková komise označila za pochybné, a to na základě lékařské zprávy ze dne 21. 3. 2023 a zejména na základě výsledků osobního vyšetření žalobce. To prokázalo, že žalobce je zcela neschopen úchopu, aktivní hybnost v levé končetině je nemožná, žalobce neprovede špetku atd. Podle posudkové komise tak jde o těžkou parézu hraničící s plegií, a proto zvolila míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici stanoveného rozpětí. Teprve posudková komise MPSV tak náležitě zjistila skutkový stav rozhodný pro posouzení věci.
21. Soud proto vyšel ze závěrů posudkové komise a v návaznosti na ně uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu.

22. Důkaz zprávou zaměstnavatele přiloženou k žalobě soud neprováděl pro nadbytečnost. Z hlediska hodnocení žalobcova zdravotního stavu jsou pro soud stěžejní závěry posudkových lékařů (posudkové komise), kteří mají odbornou způsobilost k řešení této otázky pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění. Naopak zaměstnavatelé (obvykle) vzdělání v oboru posudkového lékařství včetně znalostí práva sociálního zabezpečení, aby kvalifikovaně posoudili funkční dopad zdravotního stavu na pracovní schopnost; nemají k tomu ani kompetence.

Závěr a náklady řízení

23. S ohledem na výše uvedené soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a současně je povinna mezi podklady svého rozhodnutí zařadit i posudek posudkové komise MPSV ze dne 1. 2. 2024 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
24. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, náleží náhrada nákladů řízení, a to v celkové výši 5 200 Kč. Tuto částku tvoří odměna za čtyři úkony právní služby po 1 000 Kč – převzetí a příprava zastoupení, sepsí žaloby, replika k vyjádření žalované a účast na jednání soudu podle § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spolu se čtyřmi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 téže vyhlášky (celkem tedy 1 200 Kč). Odměnu za úkon spočívající v účasti při jednání posudkové komise soud žalobcově zástupci nepřiznal. Jednak z obsahu posudku neplyne, že se zástupce jednání komise skutečně účastnil (v posudcích posudkové komise bývá pravidelně informace o přítomnosti dalších osob při jejím jednání uvedena). I kdyby tomu tak bylo, nepovažoval by soud přítomnost zástupce při jednání komise za účelný úkon *právní služby*. Účelem jednání posudkové komise je na základě dostupných podkladů a případně též vyšetření žalobce zhodnotit odborně medicínské otázky, tedy zdravotní postižení žalobce a jeho vliv na pracovní schopnost. Jde o odborné skutkové závěry, při jejichž formulaci nemůže být zástupce – advokát nijak nápomocen. Jeho přítomnost při jednání posudkové komise proto není nezbytná ani potřebná. Žalobcův zástupce není plátcem DPH. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna uhradit podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu užitého na základě § 64 s. ř. s., k rukám žalobcova zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. února 2024

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně